

Ўш йиллардан буён бешуксон ишлаб келаётганлиги учун ва тўғилиш кўнига 50 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР омуммав хўжалик министрининг ириричи ўринбосари Зиркулла Зоирович **Калонов**, тўғилган кўнига 50 йил тўлиши муносабати билан ҳамда қишлоқ хўжалик ва совет органларида ўш йиллардан буён бешуксон ишлаб келаётганлиги учун меҳнатдашлар депутатлари Бўхоро обаста Совети ижроия комитети аинсининг биринчи ўринбосари **Александр Грнгорьевич Давидянц** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонию мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ўринлари билан мукофотландилар.

Америка журналисти ДРЮ ПИРСОННИНГ саволига Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ ЖАВОБИ

(Боши биринчи бетда).

оғирлигини ўзимиз кўтарганимиз-ку. Шундай бўлса ҳам, Биз Германия Федератив Республикаси ҳукумати билан муносабат қилиб туришимиз ва лозим бўлганда, шу ҳукуматга мурожаат ҳам қиламиз. Нутқларимдан бирида бир мисолни таъкидлаб ўтган эдим. Сизга ҳам айтиб бераман. Ҳозир бизнинг поёлларимиз Москва билан Париж ўртасида тўппа-тўғри қатнаб турибди. Бу поёллар Германия Федератив Республикасининг терри- торияси орқали ўтаётди. Франция билан бизнинг имзолашдан олдин биз, табиийдирки, поёлларнинг Германия Федератив Республикаси территорияси орқали ўтишига ижозат беришни сураб унинг ҳукуматига мурожаат қилдик, унинг розилиги олинганда ҳам таъкидлаб ўтганимиз. Шундан кейингида поёлларнинг Германия Федератив Республикасининг ҳам суверенитетига ҳурмат қилиниши лозим.

Бундай тартиб қонунийдир, қонунийдир, агар биз бу қонуний пой- мол қилганидан бўлсак, у ҳолда, жаҳонда табиийлик бўлиб қолди, давлатларнинг тинч-тотув яшаш бўлиб қолди ва умуман, эҳти- молки, тинчлик ҳам бўлиб қолади.

Баъзи давлат арбоблари ва сиёсий арбоблар Совет Иттифоқи ва бошқа мамлакатлар сулҳ шарт- номасини имзолаб берсинлар-у.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИНИНГ ҚУДРАТЛИ ОВОЗИ ОДИЛОНА СИЁСАТ

Мен қирқ йил ўқитувчилик қилдим. Еш Совет республикасини халқаро империализмнинг қонли қангалидан қутқариб қолиш учун олиб борилган жангларда қатнашганим.

Америкадаги урушқон жаноблар ҳукуматининг оқилона та- шқи сиёсати — Германия Федератив Республикаси билан сулҳ шартномаси тузиб, Берлин масаласини тинч йўл билан ҳал қилиш тўғрисидаги таклифларига жон-жаҳдлари билан қарши чиқмоқдалар. Улар уруш васасасини авж олдириб дўш-дўшлар қилмоқдалар.

Ҳақинидадан ошманг, жаноблар! Совет ҳалқи бунақа дағ-да- дан қўқмайди. Совет ҳукумати бошчилигидаги социалистик лагерь- нинг қуч-қудрати гоёт мустаҳкамдир.

Латиф РАФИҚОВ,
шахсий пенсионер

ОНАЛАР СЎЗИ

Иккинчи жаҳон урушининг қулфатлари ҳали халқларнинг ёдидан чиқгани йўқ. Аммо бир ҳовуч манфур империалистлар бу жароҳатни яна янгиллаш па- йига тушмоқдалар. Улар ўз ёвуз ниятларини амалга оши- риш йўлида ҳар турли найрағи- ва илғовлар қўйиб чиқариш- лар. Бу гал ГАРБ Берлин ма- саласида гонга кўтардилар.

Совет ҳукумати иккинчи жа- ҳон уруши қолдиқларини бата- мом тугатишда бирдан-бир тўғ- ри ва оқилона йўлни тутади. Германия билан сулҳ шартно- маси тузишни таклиф қилмоқ- да.

Биз халқлар тақдири билан ўйнаётган жанобларга шунинг айтилган, инсонга ҳаёт берув- чи, уни воғта етказувчи оналар урушини асло истамайдилар, бо- лаларнинг етим-есир, эрларни- нинг, ака-укаларнинг тўп еми бўлишини истамайдилар.

Биз ўрқон Н. С. Хрушчев бошлиқ Совет ҳукуматининг Германия Федератив Респу- бликаси билан сулҳ шартномаси тузиш йўлидаги позициясини жон-дилдан маъқуллаймиз.

Х. ЮСУПОВА,
Республикада хизмат кў- раётган ўқитувчи.
А. САДУЛЛАЕВА,
кўп болали она.

ТИНЧЛИК СИЁСАТИ—ОЛИЖАНОБ СИЁСАТ

Совет давлати ҳамма вақт тинч- лик сиёсатида мустаҳкам туриб, уни жаҳонда ўтказиб келмоқда. Бу олижаноб, ёрқин йўлимиз дунё халқларининг эрғи нияти ва мақ- садидир. Биз ҳамма вақт улут халқимиз билан биргаликда, бизнинг илдишимиз чинор алдиғидай терап

ва мустаҳкамдирки, уни гармис- лар қуритолмайди. Урушқон жа- нооблар байсағанича қолаверди. Бизнинг савиямизда миллион-мил- лион қатор тинчлик химоячилари метин қоялардек турибди. Бу қоя- ларга урилган қурунлар парча- ланиб кетди.

Рамз БОБОЖОН,
шоир.

Коммунизм қу- рилишнинг умум- халқ кураш байроғи — КПСС Про- граммаси ва Устави проектлари колхоз ва совхозларнинг бригада- ларида, завод ва фаб- рикаларнинг цехлари- да, шахталарда ва те- мир йўлларда — ҳам- ма жойда кенг муҳома- да қилинмоқда.

Ойлада ҳам, дўстлар учрашган- да ҳам, дастурхон тегасида ҳам суҳбатларнинг темаси, гема- ларнинг мазмунини КПСС Программаси ва Устави проекти ҳақидаги мулоҳазалар бўлиб қо- лди. Бу табиий албатта. Бу ҳуж- жатларда инсоннинг озу-умиди, келажиги ва истиқболи — комму- низм куриш йўллари кўрсатилган.

Пойтахт меҳнатқиларини саб- заво ва чорвачилик маҳсулотлари билан мўл-қўл таъминлаш учун астойдил курашаётган Калинин раёонининг колхозчилари, совхоз- ларнинг ишчилари, инженер-тех- ник ҳодимлар ва механизаторлари КПСС Программаси ва Устави проектларини эр зави ва шавқ билан муҳомада қилмоқдалар ҳам- да улар ўзларининг фикр ва му- лоҳазаларини баён қилмоқдалар.

КПСС Программаси проектида, дейди Ленин қишлоқ Советининг раиси Рихис Каримов, комму- нистик жамият қуришнинг йўл-йў- рлиқлари донолик билан ифода қи- линган. Мен КПСС Программаси- нинг «Партиянинг давлат қуриши- ва социалистик демократия-

нинг янада ривожлантириш соҳа- сидаги вазифалари» бўлишини ўқиб қўйидаги фикрга келдим:

Масала бизнинг қишлоқ сове- тимизнинг 75 депутати бор. Ма-

ҳалли Советларга саялов вақти- да 75 та округ тузилади. Ҳар бир округнинг раиси, секретари ва аъзоси бўлади. Округлар бўйича бир неча нускада қарорлар ёзилади. Баъзи кўчаларда бир неча ок- руг тузишга тўғри келади. Ҳамма округларга ҳам мўл-қўл чиқарилади. Тўғрисики айтганда булар қозоқ- берил йўли билан сайлаш яхши бораётди. Бунинг устига қишлоқ Советлари депутатлигига қўс- тилган кандидатларга боллетенда ўтириданган саяловчилар кам бў- лади.

Менинча, қишлоқ, овул ва по- сёлка советлари депутатларини очик овоз бериш йўли билан сай- лаш яхши натижа берган бўлур

соблашмай, сепарат шартнома им- золанди. АҚШ Япония учун тузил- ган Иттифоқ Кенгашининг ўзлиги- ча тугатиб юборди ва совет вакилла- рини Токиодан қисиб чиқара бош- лади. Гарчи бизнинг зиммамизда Япониянинг таслим бўлишдан кел- либ чиққан муайян ҳуқуқлар ва мажбуриятлар бўлса ҳам ва булар тегишли битимларда кўрсатиб ўтилган бўлса ҳам, лекин итти- фокчиларимиз бу билан ҳисоблаш- мидилар.

Бас шундай экан, ГАРБ давлат- лари ҳар йккала немис давлати билан сулҳ шартномасини имзо- лашдан бош тортганлари тақдир- да, бизнинг Германия Демократик Республикаси билан сулҳ шартно- маси тузиш ниятимизни ҳозир АҚШ ва унинг иттифокчилари не- га қонунига сиймайдиган ният, деб кўрсатишга уринмоқдалар? Аме- рика Қўшма Штатлари ўзига ёқ- қон нарсани қонуний деб эълон қилмоқда; АҚШ ўзининг фикрича, ўзига тўғри келмайдиган нарсани

қонунига сиймайдиган нарсаси, деб атамоқда. Бунда қандай маъно- қор?

Хуллас, шу нарсаси мутлақо ра- шандирки, ГАРБ давлатлари халқ- аро кескинлигини тағин ҳам кўпроқ кучайтиришга ва Совет Иттифоқи- га ҳамда умуман, социалистик ла- герга қарши уруш бошламоқ учун вақт кидириб, бу масала атрофи- даги низоини сунъий равишда авж олдиришмоқдалар ва уруш васасаси- ни кучайтиришмоқдалар. Уларнинг ГАРБ Берлин аҳолисининг эр-

кинлигини ва мустақиллигини сақ- лаб қолиш учун курашаётганимиз, деган гапларга бутунлай сохта гап- лардир, чунки бу эркинлик ва мустақилликка ҳеч қим таҳдид қи- лаётгани йўқ.

Биз айтиб келган гапимизни яна тақор айтимиз: келинлар, сулҳ шартномасини имзолайлик, ГАРБий Берлин учун эркин шаҳар статуси- ни жорий қилайлик, унга зарур га- рантияларнинг ҳаммасини берай- лик. Яна бунинг устига биз шу га- рантияларни амалга оширишга ўзи- ми қатаъинлига тайёрмиз. Шу га- рантияларнинг қувватламоқ учун АҚШ, Англия, Франция ва Совет Иттифоқининг символик қўшнилари ГАРБий Берлинда туршига ҳам розилик беришга тайёрмиз. Бу қў- шнилари учунлик кўп бўлмаслиги, номинатига турган символик қў- шнилари бўлиши лозим, чунки эр- кин шаҳар статусини гарантияла- моқ учун ГАРБий Берлинда қатта қуроли кучлар талаб қилинмайди. Бу ҳолда мазкур аскарий қисмларнинг коммунистлар билан беамол бўлиши тўғрисида Герма- ния Демократик Республикаси ҳу- кумати билан битимга келиш мум- кин бўлур эди.

Гапнинг пўст қаласи, Германия масаласидаги бизнинг позициямиз мана шу, биз мана шу нарсаси учун курашмоқдамиз. Мен шу нарсани қайта-қайта ўқитиб ўрқитибман, биз иккинчи жаҳон урушининг қолдиқларини тугатишга ҳаракат қилмоқдамиз, Европадаги вазият, бинобарин, бутун дунёдаги вазият ҳам тозаланишини истаймиз, жа- ҳоннинг ҳамма халқлари соф ҳаво билан нафас олишини истаймиз, мамлакатлар тотув қўшни бўлиб яшашларини истаймиз, улар бир- бирлари билан тинч муносабатлар-

да бўлишларини, одамлар уруш ва- ҳимасидан ҳоли бўлиб яшашла- рини истаймиз.

Хулди шунинг учун ҳам Совет ҳукумати ҳамда гитлерчилар Гер- манияга қарши урушда қатнаш- ган бошқа социалистик мамлака- ларнинг ҳукуматлари Германия сулҳ шартномасини имзолашни эр- қатъий қарор қилиб қўйдилар. Агар ГАРБ давлатлари сулҳ шарт- номасини имзолашни истамасалар, бунга биз афсусланимиз. У ҳол- да биз сулҳ шартномасини Герма- ния Демократик Республикаси би- лан имзолашга мажбур бўлиб қо- ламиз.

Музокараларни қачон ўтказиш яхшироқ бўлур эди, деб савол бер- дингиз. Мен бунга нима дейишни мумкин? Германия сулҳ шартно- маси масаласини ҳал қилишни ало- қечиктириб бўлмаслигини ўзи- гиз тушуниб турибсиз. Шу сабаб- ла, агар ГАРБ давлатларининг раҳ- барлари Германия проблемасини ўзаро мақбул бўладиган асосда ре- алистик тарзда бартараф қилиши астойдил истасалар, биз улар би- лан бу ҳалда гаплашишга ҳамма- вақт тайёрмиз.

Бунга илова қилиб шунинг айт- моқчиманки, бу проблеманинг тинч йўл билан ҳал қилинишида улар- нинг манфаатдорлиги бизнинг ман- фаатдорлигидан ҳам бўлмасли- ки, эҳтимолки, кўпроқ ҳам бўли- ши лозим. Агар ГАРБ давлатлари раҳбарлари Германия проблемасини ўзаро мақбул бўладиган асосда ре- алистик тарзда бартараф қилиши астойдил истасалар, биз улар би- лан бу ҳалда гаплашишга ҳамма- вақт тайёрмиз.

СОЦИАЛИЗМ ИМПЕРИАЛИЗМГА ҚАРАМА-ҚАРШИ УЛАРОҚ
ХАЛҚАРО МУНОСАБАТЛАРНИНГ ЯНГИ ТИПНИ ИЛГАРИ СУРА-
ДИ. СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРНИНГ ТИНЧЛИК, ТЕНГ ҲУ-
ҚУҚЛИЛИК, ХАЛҚЛАРНИНГ ЎЗ ТАҚДИРЛАРИНИ ЎЗЛАРИ БЕЛ-
ГИЛАШ, БАРЧА МАМЛАКАТЛАРНИНГ МУСТАҚИЛЛИГИ ВА СУВЕ-
РЕНИТЕТИНИ ҲУРМАТ ҚИЛИШ ПРИНЦИПЛАРИ АСОСИГА ҚУ-
РИЛГАН ТАШҚИ СИЁСАТИ, ШУНИНГДЕК СОЦИАЛИСТИК ДИПЛО-
МАТИЯНИНГ ҲАЛОЛ, ИНСОНПАРВАР МЕТОДЛАРИ ЖАҲОНДАГИ
ВАЗИЯТГА ТОБОРА КЎПРОҚ ТАЪСИР КЎРСАТМОҚДА.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ПРОГРАММАСИ ПРОЕКТИДАН

СУЛҲ ШАРТНОМАСИНИ ТАЙЁРЛАШ ЙЎЛИДА ҚЎЙИЛГАН ДАСТЛАБКИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ҚАДАМЛАР

Германия Бирлашган социали- стик партияси Марказий Комитети- нинг биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгашининг раиси Вальтер Уль- брихт «Новостям» матбуот агентли- ги (АПН) правленесининг раиси Борис Бурковни яқинда Берлинда қабул қилди ҳамда Берлиндаги чегараларни муҳофаза қилиш жо- нинг ГДР ҳукумати яқинда қўри- ган чоралар тўғрисида у билан суҳбатлашди. В. Ульбрихт суҳбат давомида қуйидагиларни айтди:

— ГДР ҳукумати қўриган тад- бирларини турмушининг ўзи, сўнги- ги йилларда немис тупроғида воқеа- ларнинг бутун ривожланиши тақо- зо этди. ГАРБий Берлин билан чи- накам демократик Берлин ўртаси- да 13 августга оғиб қўйилган ҳис- обат билан йўл асизда нимага ҳизмат қилар эди? Ифодали қилиб айтганда, бизнинг Берлиндаги уйи- миз саксон битта тешкини эга бў- либ, бу тешкилардан ҳар қандай контрреволюцион разиллар суқ- либ ва ўрмалаб кириб туради эди. Жоусулар ва диверсантлар, спеку- лантлар ва одамфурӯшлар, фохи- шлар ва маншай бузуқ стилияг- лар, халқ-демократик тузумнинг турли-туман бошқа душманлари ишчи-деҳқон республикасининг соғлом танасига зулум ёки қанда- лдек ёпишиб олар эди. Улар бун- дан буюб ҳам халқимизнинг қони- ни ва шарбатини сура беришни — ГДРнинг тинч граждандарига қар- ши ўз чексиз илгогарликларини амалга ошира беришни, респу- бликаси билан сулҳ шартномаси тузиш йўлидаги позициясини жон-дилдан маъқуллаймиз.

Биз ўрқон Н. С. Хрушчев бошлиқ Совет ҳукуматининг Германия Демократик Респу- бликаси билан сулҳ шартномаси тузиш йўлидаги позициясини жон-дилдан маъқуллаймиз.

Х. ЮСУПОВА,
Республикада хизмат кў- раётган ўқитувчи.
А. САДУЛЛАЕВА,
кўп болали она.

ВАЛЬТЕР УЛЬБРИХТ,
БИЛАН СУҲБАТ

□ □ □

қўл қовуштириб, қараб ўтира ол- мадик.

Мана шу боисдан биз уйимиз- нинг тешакларини бекитдик, не- мис халқининг ашаддий душманла- рини учун йўллари таққа бекитиб қўйдик, Европадаги тинчлик ва ҳавфсизлик душманлари йўлига тов солдик. Варшава Шартномаси- да қатнашувчи барча мамлакат- ларнинг тавсиясига биноан, ГДР ҳукумати қўриган чоралар бутун немис халқининг миллий манфа- атларигага эмас, шу билан бир- та, Европадаги бошқа халқларнинг ҳаётий манфаатларига ҳам бата- мом мўл бўлиб турди. Айни вақт- да 13 август — бутун немис реак- цияси учун, милитаристик васса- лани авж олдиришнинг барча та- рафдорлари учун қулфатли кун- дир.

Биз демократик Берлин билан ГАРБий Берлин ўртасида еттига йўлни очик қолдирик, шу билан бирга, бу йўлларда бизнинг маъ- лумларимизнинг қаттиқ контрол- лиги ўрнатилди. Том маъносини бил- лан айтганда, халқ чегарига қулф солиб қўйдик. Милитаризм ва ре- ваншизм ҳали батамом зарарсиз- лантирилмаганлиги фактидан биз қўл юймаймиз. Аммо, шу нарсаси мутлақо равшан қўрилиб турибди- ки, 13 августда қўрилган чоралар контрреволюцион қуларга ҳамда ГДРнинг барча душманларига жа- да қучли зарба берди. ГАРБий Берлин ва ГАРБий Германия мат- буоти, радиоси ва теледидеясеи томонидан ана шу чораларга қар- ши қаҳр-ғазаб билан ҳужум қи- линаётганлиги бунга жуда яхши да- лил бўла олади. Жаноб Брандт ва немис халқининг бошқа душман- лари қаҳр-ғазоби ва душманлиги- дан дод-фарёд солаётган экан, бу нарсаси халқимиз тўғри йўлдан бо- раётганлигини яна бир марта яқ- қол қўрсатиб туради.

Республика аҳолиси ўз ҳукума- ти қўриган муҳим чораларини қў- лаб-қувватламоқда ва табрикла- моқда. Халқ корхоналаридаги иш- чилар ва халқ кооперативларидаги деҳқонлар шу қуларда революци- он ҳушёрлик ва онглилик намуна- ларини кўрсатмоқдалар. Ишчи дружиналари бизнинг қўз олди- мида қаҳрамонона ишлар қи- лмоқда. Секторларнинг чегаралари- да ишчиларимиз посбон бўлиб ту- рибди, бу ишчилар «ашаддийлар»- нинг илгогарлиги орқасида ўз ста- вокларини вақтинча тарк этишга ва қўлига қуроли олишга мажбур бўлди, айни вақтда уларнинг за- вуд ва фабрикалардаги, қишлоқ- ҳўжалик кооперативлари ва муас- садалардаги дўстлари ва ўртоқла- ри бир тайратига ўн райрат қўлиб ишлаймоқда. Фанислар ва ренанси- чиларнинг илгогарликларига жава- бан республикаимиз меҳнатқиллар ўз сафарини жинслантиришмоқ- да, халқ ҳўжалик планларини на- мунали суратда бажармоқдалар. Халқимизнинг ўз кучларига бўл- ган ишончи тинч меҳнат қилишга

асосланган. Ҳақиқат ва адолат бизнинг томонимизда эканлигини биламиз. Немис тупроғида тинчлик ўрнатилиш учун олиб борилаётган ана шу оғар курашда биз қарлош- ласан халқимиз ва бошқа соци- алистик мамлакатларнинг халқлари- дан доимо мадад олиб турибмиз. Бутун социалистик лагерьнинг қуч- қудрати ва енгилмас кучи — биз- нинг республикамиз ҳавфсизлиги, ининг ҳам гаровидир.

Демократик Берлинда ва ГДР- нинг қолган барча территориясида ҳаёт нормал, мушқин кечётганли- га ўзининг қаноат ҳосил қилди- гишга, ГАРБий Берлинда ўз қўроғи- ларини уюлиб қўриб олган киши- лар ҳаётининг ана шу қўриқлиги- да, немис меҳнатқилларининг оёқсизланиши ва котиржамлигидан ҳамма нарсадан қўра кўпроқ қўр- қидилар. Улар бизнинг душманла- римиздир. Улар Германиянинг шарқда чегараларини қайта қараб чиқиш ва капитализмни тиклаш учун уруш тайёрлашни истайди- лар, биз эса, тинчлик бўлишини ва немислар учун янги бахтиёр ҳа- ёт қуришни истаймиз. Биз ГАРБий Берлин ва ГАРБий Германиядаги тинчликсевар немислар билан му- зокаралар олиб боришга ва нормал алоқалар боғлашга тайёрмиз. Ле- кин фанислар ва «ашаддийлар» бизни қўрқитолмайди.

Немис халқи ГДР ҳукумати қўриган тадбирларини яна шунинг учун ҳам маъқуллайдик. 13 ав- густда сулҳ шартномасини имзо- лаши сари, шу орқали эса, келаж- ида бутун немис халқининг умуммиллий вазифини ҳал қи- лиш — Германияни тинчликсевар- лик ва демократик асосларда бир- лаштириш сари кўпроқ солинди. «Ашаддийлар» қўрувчилик иш- лари ва ҳар «хил» илгогарликлар олиб бориш имкониятидан маҳрум қилинди — ахир, бу бутун немис халқининг бахт-саодати учун хиз- мат қилмайдими? «Ашаддийлар»- ни жиловлаб қўйиш — тинчлик сари қадам қўйиш демакдир. Чун- ки «ашаддийлар»ни жиловламас- дан туриб, ГАРБий Берлин масала- сини сулҳ шартномасини имзолаш асосида бартараф қилиб бўлмайди.

Кўп йиллар мобайнида бизнинг халқимиз «ашаддийлар»нинг қи- ликларини дарров билиб олишга ўрганиб қолди. Шу сабабли, биз бутун ҳам ишчилар синфининг қуроли дружиналари билан ўйнаша кўрамиз, деб оғохлантиришмоқдамиз. Менинча, ГАРБий Берлинни оку- пация қилиб турган ажнабийлар ҳам бу фактни кейинги вақтларда тобора яхшироқ англаб олаётганга ўхшайдилар.

— ГДР ҳукуматининг яқинда белгиланган тадбирлари бензҳоя пухталик билан намунали суратда амалга оширилганлиги, — де- ди суҳбат охирида В. Ульбрихт, — халқ-демократик тузум мустаҳкам ва забардаст тузум эканлигининг далилидир. Ана шу чораларнинг самараси натижада қозордаёқ сезилиб турибди. Бутун халқимиз келажикка қимли ишонч билан қарамоқда.

(«ПРАВДА», 28 август).

ТАСС ажботи

Маълум бўлишча, сўнгги вақт- лар мобайнида чет эл сув ости кемалари томонидан ССР Иттифо- қи давлат деңиз чегараларини бир неча марта бузиш ҳолатлари бў- берди. Шу билан бирга чет эл сув ости кемалари совет территория- ларига сулҳ остидан келиб, ма- неврлар қилдилар ҳамда разведка мақсидида қузатишлар олиб бор- дилар.

Халқаро ҳуқуққа мувофиқ ҳамда СССР Иттифоқининг қонуниларига қўра, чет эл сув ости кемалари совет территория- ларига сулҳ остидан келишга таъқиқланган тағдирда чегарани бузган кемани инсон қилиш чорасини кў- риш ҳақида ССР Иттифоқи Ҳуку- мати СССР Муҳофаза министрли- га кўрсатмалар берди.

Г. С. ТИТОВ МОСКВА ГАРНИЗОНИ ЖАНГЧИЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

МОСКВА, 28 август. (ТАСС). Бутун Совет Армиясининг Мар- кизий театрида Москва гарни- зонининг генераллари ва офи- церлари Совет Иттифоқи Қаҳ- рамони, космонавт учувчи май- ор Герман Титов билан уч- рашдилар.

Машҳур космонавт тарихий учинининг қандай ўтганлиги тўғрисида, ўзини қандай ҳис қилганлиги тўғрисида гапир- ди.

— Менга, — дейди Г. Ти- тов, — учин олдида ўзининг иш- нини қандай ҳис қилдингиз, деб савол берганларда мен ҳамини- ларда янгида-янги муваффақи- рлигини мумкин қадар ахшироқ

бажарганим келди, деб жавоб қайтараман. «Восток-2» йўлдош кемасида учиб олимларимиз, инженирларимиз, конструктор- ларимиз, ишчиларимиз олиб борган гоёт қатта ишларнинг якуни бўлди...

Космонавт учинининг аъло даражада тайёрланганлиги, бутун техника пухта ишланганли- гини, Ватан овозини эса ҳамини эшитиб турганлигини таъ- кидлади.

Пойтахт гарнизонининг ва- тинлари космос қаҳрамониға самимий ташаккур эҳзор қи- лдилар ва унга келгуси учин- ларда янгида-янги муваффақи- ятлар тиладилар.

«Ташавотомаш» заводининг ишчиси ўрқон Н. Абитова бир вақт- лий ўзида икки станокни моҳирлик билан бажармоқда. Мос- валикларнинг жаҳонда энг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чи- қариш ҳақидаги ташавотига қўшилган бу ишчи етена топ- ширларини муттаси 150 процент ва ундан ҳам ошириб ба- жаршига эришган. СУРАТДА: Н. АБИТОВА бир вақт- лий ўзида икки станокни моҳирлик билан бажармоқда. Мос- валикларнинг жаҳонда энг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чи- қариш ҳақидаги ташавотига қўшилган бу ишчи етена топ- ширларини муттаси 150 процент ва ундан ҳам ошириб ба- жаршига эришган. СУРАТДА: Н. АБИТОВА бир вақт- лий ўзида икки станокни моҳирлик билан бажармоқда. Мос- валикларнинг жаҳонда энг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чи- қариш ҳақидаги ташавотига қўшилган бу ишчи етена топ- ширларини муттаси 150 процент ва ундан ҳам ошириб ба- жаршига эришган. СУРАТДА: Н. АБИТОВА бир вақт- лий ўзида икки станокни моҳирлик билан бажармоқда. Мос- валикларнинг жаҳонда энг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чи- қариш ҳақидаги ташавотига қўшилган бу ишчи етена топ- ширларини муттаси 150 процент ва ундан ҳам ошириб ба- жаршига эришган. СУРАТДА: Н. АБИТОВА бир вақт- лий ўзида икки станокни моҳирлик билан бажармоқда. Мос- валикларнинг жаҳонда энг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чи- қариш ҳақидаги ташавотига қўшилган бу ишчи етена топ- ширларини муттаси 150 процент ва ундан ҳам ошириб ба- жаршига эришган. СУРАТДА: Н. АБИТОВА бир вақт- лий ўзида икки станокни моҳирлик билан бажармоқда. Мос- валикларнинг жаҳонда энг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чи- қариш ҳақидаги ташавотига қўшилган бу ишчи етена топ- ширларини муттаси 150 процент ва ундан ҳам ошириб ба- жаршига эришган. СУРАТДА: Н. АБИТОВА бир вақт- лий ўзида икки станокни моҳирлик билан бажармоқда. Мос- валикларнинг жаҳонда энг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чи- қариш ҳақидаги ташавотига қўшилган бу ишчи етена топ- ширларини муттаси 150 процент ва ундан ҳам ошириб ба- жаршига эришган. СУРАТДА: Н. АБИТОВА бир вақт- лий ўзида икки станокни моҳирлик билан бажармоқда. Мос- валикларнинг жаҳонда энг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чи- қариш ҳақидаги ташавотига қўшилган бу ишчи етена топ- ширларини муттаси 150 процент ва ундан ҳам ошириб ба- жаршига эришган. СУРАТДА: Н. АБИТОВА бир вақт- лий ўзида икки станокни моҳирлик билан бажармоқда. Мос- валикларнинг жаҳонда энг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чи- қариш ҳақидаги ташавотига қўшилган бу ишчи етена топ- ширларини муттаси 150 процент ва ундан ҳам ошириб ба- жаршига эришган. СУРАТДА: Н. АБИТОВА бир вақт- лий ўзида икки станокни моҳирлик билан бажармоқда. Мос- валикларнинг жаҳонда энг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чи- қариш ҳақидаги ташавотига қўшилган бу ишчи етена топ- ширларини муттаси 150 процент ва ундан ҳам ошириб ба- жаршига эришган. СУРАТДА: Н. АБИТОВА бир вақт- лий ўзида икки станокни моҳирлик билан бажармоқда. Мос- валикларнинг жаҳонда энг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чи- қариш ҳақидаги ташавотига қўшилган бу ишчи етена топ- ширларини муттаси 150 процент ва ундан ҳам ошириб ба

ЎЗБЕКИСТОН МЕХАНИЗАТОРЛАРИНИНГ УЧИНЧИ СЪЕЗДИ

МАШИНАДА 600 МИНГ ТОННА ПАХТА ТЕРИШ— ҲОЗИРГИ КУННИНГ ЖАНГОВАР ВАЗИФАСИ

(Боши биринчи бетда)

Маълумки, етти йилликнинг бешинчи йили пахта теримини башлаштириш ишида бурилиш йилинган эди. Колхоз ва совхозларнинг икки йил мобайнида машинада 800 минг тоннадан кўпроғи бундан аввалги йилларда (1950-1958 йилларда) териб олинган ҳамма пахтадан қариб икки баравар кўп пахтани териб олиб, мажбуриятларини ошириб баришди.

Кўпгина колхоз ва совхозларда машинада пахта териш ҳозирдаги таъминлашнинг бошқариш практикаси мустақим ўрин олди. Маса, «Малик» совхози 1960 йилда ўрта ҳисобининг 74 процентини, «Ўзбекистон» ССР беш йилликнинг 60,5 процентини машинада терди. 1-«Воевуд», «Хазорбоғ», «Совой». Киров номи совхозларда механизмлар улушга 4-5 минг тонна ва бундан ҳам кўпроқ пахта териб келади. Умуман республика совхозларида ҳисобининг учинчи бир қисми техника ёрдамида териб олинди.

Пахтакор районидида «Коммунизм» колхозини техникадан моҳир билан фойдаланишда ажойиб натижа кўрсатмоқда. Бу колхоз ўрта йили етиштирилган бутун ҳолининг 80 процентини машинада терди.

Механик-ҳайдовчиларнинг маҳорати анча ошди. 200 дан ортиқ механизатор ўтган йили мавсумда 100 тоннадан ва ундан ҳам кўпроқ пахта териб берди. Доғдир механизаторлардан Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Турсунов Охунва, Валентин Топко, Меликузи Умрзоқовлар бизда пахта териш техникасидан моҳирлик билан фойдаланиш мусобақасига иштирокчи қилиб бормоқдалар. Ўзининг издошлари — «Малик» совхозидан Жаовд Кучиев, «Октябрь» 40 йиллик» совхозидан Курбон Кенжаев, Марҳамат районидаги Саврлов номи колхоздан Муттихон Жумабаев, Пахтакор районидида «Коммунизм» колхозидан Матлуба Назарова, «Рўстем» совхозидан Раҳмат Йўлчиев, Денов районидида Раҳимов номи колхоздан Бозор Хўжаев, «Хазорбоғ» районидида «Коммунизм» колхозидан Халима Хошимова, Хева районидида «Октябрь» 40 йиллик» колхоздан Машариф Иброҳимов, Қўнғирот районидида Жаовд номи совхоздан Мария Бонбеева ва бошқа илгорлар катта муваффақиятларга эришдилар. Партия ва ҳукумат механизаторларнинг меҳнат соҳасидаги қарамолини юксак даражада таъминлади — энг яхши механизаторлардан 197 киши Совет Иттифоқи ордени медаллари билан мукофотланди, уларнинг катта бир гуруҳи республика Олий Советининг Фахрий элчиликларини олишга сазовор бўлди, айрим механизаторларга эса Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор фахрий унвони берилди.

Илгор механик-ҳайдовчиларнинг, машаълачиларнинг тақрибис шунга яқин кўрсатмоқдаки, қизғин шарафда пахта териш техникасидан тўғри фойдаланишда, теримда меҳнат унвондорлиги 13 баравар ортиди ва ишларининг таннарих 15-25 процент камайдди, терим мuddатларини анча қисқартириш ҳамда келаси йили мўл ҳосил олиш учун кузги-кишмиш тадбирларини ўз вақтида ўтказиш имконияти туғилди.

Машина теримини аъло даражада ўтказиш — механизаторларнинг унвонига эмас, балки барча колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари учун жиждий имтиҳон ҳисобланади. Бу имтиҳондан муваффақиятланиб суратда ўтмоқ учун дала, техника, таъминот, кадрларнинг қўллагидек қилиб тайёрламоқ керак. Ҳўш, бу иш қандай бажарилади?

Республикадаги 8,427 пахта териш машинасининг ярмидан яқини ишга тахт қилинди, холос. Қўрақ чўшиш машиналарининг сустанлиги билан ремонт қилинмоқда. Докладчи техникани яқинлаштириш ёмон уюштирилган. Холан, Самарқанд областидаги ҳамда Қорақалпоғистон АССР қишлоқ хўжалик органларини танқид қилди. Тошкент областида ҳам аъло яхши эмас, бу областа 1715 та пахта териш агрегатидан фақат 1246 таси далага чиқарилиши мумкин. Бир қанча колхоз ва совхозларда машиналарнинг сифати, ремонт қилиш фактлари аниқланди. Бу жиждий камчилиги тупатмоқ зарур. Вақт қанчалар.

Қўшмича миқдорда механизаторларнинг ремонтга тортиш, керак бўлиб қолган жойларда эса, установларнинг икки сменада ишлаш йўлга қўйиш лозим. Ҳар қайси машинанинг қандай ремонт қилинганлигини яна бир марта текширишдан ўтказиб, колхозлар, совхозлар ўртасида ўзаро текшириш ташкил этиш, аниқланган барча нуқсонлар ва камчиликларни дарҳол тўлатиш керак.

«ХБС-1.2» уярнали янги пахта териш машиналарининг тайёр қилинишига алоҳида эътибор бериш лозим. Колхоз ва совхозларда бу машиналардан обхотадан чиқарилаётганлигини кўрсатувчи фактлар маълум.

Шошилинч чоралар қўриб, колхоз ва совхозларда маълум бўлган барча трактор аралашлари, автоташналарни, от-араларини пахтага қўрақорсиз ташини учун ишга тахт қилиш, машина теримини ўтказиладиган далага олиб боруви қўриқларини, катта йўллар ва ички йўлларни ремонтдан ўтказиш керак.

Пахта теримини жадаллаштириш мақсадида пахта териш машиналарининг албатта икки сменада ишлашини йўлга қўйиш, ҳар қайси машинада бекам-кўст ёнадиган электр чироғи бўлишини

таъминлаш, энг муҳими ҳар қайси машинага иккитадан ҳайдовчи бекитиб қўйиш керак. Шунга қарамай, бир қанча областларда иш икки сменада уюштириш учун механик-ҳайдовчилар ташлаш ҳали тугалланмаган. Тошкент областида 317 киши, Андижон областида 314 киши, Қорақалпоғистонда 170 киши етишмайди. Ҳайдовчиларнинг етишмаган қисмини тўлдирish учун яқин кунлар ичида таъминоти механизаторларини ташлаб олиш керак.

Илгор механизаторларнинг энг муҳим бурчи — малакаси камроқ бўлган ҳайдовчиларга ўз таърибсини ўргатиш, терим жараёнида уларни агрегатларни бошқариш маҳоратида тайёрлашдир.

Қаҳрамоний Турсунов Охунвага эътибор, фахрли насбни эгаллаб олган кўпгина қизлар бу йил машинада пахта теришди. Бу қизлар кўнгил билан яхши ўқишган бўлса ҳам, лекин амалий таърибис ҳали камлик қилади. Шу сабабли машина терими усталарининг бурчи — янги техникани эгаллашда бу қизларга кун-сана ёрдам беришдир.

Докладчи даладаги теримга тайёрлаш ва ўзга баргини суъйиш усулда тўктиришга тайёрларлик қўриш масаласида катта эътибор бериб ўтди. Ўзани дориллаш машиналарнинг гўяг унумли ишлаши учун қўлай шарт-шароит юзасига келтиришда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Илгор таърибис ва фан маълумотларини шунга кўрсатди, дориллаш энг яхши мuddатларда ўтказилса, ҳосилга путур етказмайди, бунинг аксича биринчи сорт пахта миқдорини 5-6 процент қўнайтиради, машналарнинг иш унумини 18-20 процент оширад.

Бу йили шарафда асосий қўлчилар районларда дориллаш йўли тушларининг қўлчилигида учта кўсак очилгандан кейин ўтказиш тасвиси қилинди. Самарқанд областининг бир қанча районларида, шунингдек Қорақалпоғистоннинг жанубий районларида бу ишга қўлчилар қўзғалдан иккитача-учтадан кўсак очилгандан кейин, Қорақалпоғистоннинг шимолий районларида эса битта-иккитача кўсак очилгандан кейин бошлаш керак.

Хоразмдан ва Қорақалпоғистон АССРдан ташқари барча областларда пахта даладаги тракторларга тиркаладиган аппаратлар ёрдамида дориллаш ҳозирдаёқ бошлаб юбориш зарур. Самолётлар ёрдамида ёппасига дориллаш Фарғона, Андижон ва Тошкент областларида 1-5 сентябрдан бошлаб, Бухоро, Сурхондариё, Самарқанд, Хоразм областларида ва Қорақалпоғистон АССРда 1-5 сентябрдан бошлаб кенг авж олдириш керак. Ҳамма жойда бу ишга кенча билан 15-20 сентябрда тамомлаш лозим.

Пахтани қўрақорсиз ташини теримда жуда катта аҳамиятга эга. Ўтган йилги шу усулни қўллаган колхоз ва совхозлар талайгина миқдордаги маблагларни тежаб қолдилар. «Совой» совхозини 5,5 минг тонна пахтани қўрақорсиз ташиб, шу ҳисобга 21,5 минг сўм, энг ҳар тонна пахтада 3 сўм 90 тийин тежади. «Ўзбекистон» ССР беш йиллик» совхозини 5,756 тонна пахтани қўрақорсиз ташиб, тахминан 26 минг сўмин тежаб қолди. Ўтган йили республика колхоз ва совхозлари жамини 170 минг тонна пахтани шу усулда ташиб, салкам 800 минг сўм пулни (яъни нархлар ҳисобидан) тежаб қолди.

Колхоз ва совхозлар мана шу мавсумда бир миллион тонна пахтани, шу жумладан машинада терилган 600 минг тонна пахтани қўрақорсиз ташиб шу усулни қўллаган ҳолда поток методи билан қўлаб тайёрлаш мажбуриятини олдилар. Олинган мажбуриятини сўзсиз бажариш учун барча чораларни кириш, шу мақсадда самовал трактор аралашлари ташқари барча транспорт воситаларида — автоташналардан, борти баландлаштирилган аралашлардан ва шу кабилардан фойдаланиш зарур.

Ўртоқ Маннонов ўз докладини тамомлаб, бундай дейди:

— Машина терим — пахтачилик техника тараққиётининг асосий бўғини, Ўзбекистон халқ хўжалигидаги мана шу асосий тараққиётини яна ривожлантиришнинг жуда муҳим омилдир. Механик-ҳайдовчилар бунга чуқур аниқлаш ҳолда техника тараққиётини учун қўрақорсиз ташини олдинги позицияларда турмоқлари керак. Уларнинг ватанпарварлик бурчи — бир қаторда ишлайдиган ҳар қайси машинада мавсум бўйи 75-85 тонна ва ундан ҳам кўпроқ пахта икки қаторда ишлайдиган машинада кими билан 120-130 тонна пахта териб бериш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришдир.

Бу йил машинада пахта териш таъминлаш соҳасидаги тадбирларини қараб чиқар эканмиз, яқин йилларда олдимизда турган катта вазифаларни бир лаҳза ҳам унутмаслигимиз керак. 1965 йилга бериб машинада пахта териш даражаси 70 процентга етказилиши лозим. Ана шу катта ва муҳим вазифани ҳал қилишга ҳозирдан қўлаб қўйиш зарур.

Делегат ўртоқлар, ўз мажбуриятининг шараф билан бажариш — бу йил камда 600 минг тонна пахтани машинада териб олиш учун куч-қувватимизни ва меҳнатимизни аямизми. Ҳамма зарур чораларни қўрамыз, деб сизларнинг номингадан, республиканинг барча механик-ҳайдовчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва қишлоқ хўжалик органларининг ходимлари номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Совет ҳукумати, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини

ҳамда Ўзбекистон ССР Министрлар Советини ишонтиришга руҳсат бергайсиз.

Доклад юзасидан музокаралар бошланди. Пахтачиликда техника тараққиётини тезлаштириш ҳаракатининг ташаббускори, Чиноз районидидаги Киров номи колхоз пахта териш машинасининг механик-ҳайдовчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсунов Охунва биринчи бўлиб сўзга чиқди. У айтдики, бу йил Ўзбекистон механизаторлари олдида катта ва масъулиятли вазифалар турбди. Камда 600 минг тонна «оқ олтин» машинада териш керак. Бунинг учун пахтани машинада теришга жуда яхши тайёргарлик қўриш, машиналар ремонтини ўз вақтида тугаллаш, ўзга баргини тез ва қолдирмай тўктириш зарур.

— Бу йил, — деди Турсунов Охунва, — бригаданиз КПСС XXII съездини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ мусобақасига қўшилиб, 95 гектар ернинг ҳар гектаридан эллик центнердан ҳосил олиш учун курашмоқда. Бригада аъзолари москваликларнинг фақат аъло сифатли махсусот ишлаб чиқариш йўлидаги ажойиб ташаббусини қизғин қўлаб-қувватладилар. Биз пахтанинг 85-90 процентини фақат биринчи сортларга топиришга аҳд қилдик. Механизатор ўртоқлар, сизларнинг ҳаммаганиз бу яхши ташаббусга кенг қўшилишга, махсусотимиз сифатини яхшилаш учун курашини қўлайтиришга қайраман.

Мен мавсум давомида машинада 350 тонна пахта тераман, турмуш ўртоғим 200, синглим ҳам 200 тонна, ҳаммаси бўлиб 750 тонна пахта терамиз. Бу — умумхалқ ишига қўзғалган ҳиссамим, КПСС XXII съезиди ва Ўзбекистон Компартиясининг XVI съезиди, СССРдаги Ленин номи колхозининг механик-ҳайдовчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Меликузи Умрзоқов сўз олади. У ўзбек халқининг 3 миллион 200 минг тонна «оқ олтин» учун олиб бораётган курашига мумкин қадар кўпроқ хисса қўйишга интилади. Фарғона области колхоз ва совхоз меҳнаткашларининг қаҳрамонона меҳнати ҳақида гапирди. Районимиз механизаторлари, дейди нотик, давлат панини шараф билан бажариш ва топириқдан ташқари анча пахта бериш учун ҳамма чорани қўроқдалар.

23 августда По районидида пахта йилиг-терими кенг авж олдириб юборилди. Ордан икки кун ўтгач пахтакорлар Қўқон пахта тозалаш заводида қизил карвон жўнадилар. Ҳозир пахтакорлар давлат пахта сотиш йиллик панини КПСС XXII съезиди очилгандан кунгача бажаришни ўз олдиларига вазифа қилиб қўйдилар.

Бригаданиз аъзолари юз гектар ерга чигит экидлар ва шу мақсаднинг ҳар гектаридан олтимиз центнердан ҳосил олишга ваъда бердилар. Етиштирилган пахтанинг ҳаммаси машинада терилди. Биз ўзга баргини тўктиришдек муҳим тадбирга пухта тайёргарлик қўриганимиз қолда ўзга парварши шунинг давом эттирмоқдамиз. Шу кундан бошлаб айрим участкаларда ўзга баргини тўктиришга киришилди. Пахта териш машиналари далага чиқариш учун тахт қилиб қўйилган. Терилган пахта қўрақорсиз ташилди.

Коллективимиз белгиланган панини октябрь ойининг биринчи ярмида бажарди. Съезд миёнарида туриб, шахсий мажбуриятини шараф билан бажаришга — машинада 350 тонна пахта теришга ва бошқа механик-ҳайдовчиларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатишга ваъда бераман.

Ленин районидидаги Карл Маркс номи колхоз коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи М. Жаовдов сўз қатнашчиларига Андижон области механизаторларидан оташин салом топиради. У кейинги вақтда Коммунистик партия раҳбарлигида пахтачиликнинг комплекс механизациялаш йўлида катта қадим қўйилганлигини фахрланиб таъкидлади. Қишлоқ меҳнаткашлари пахтакорларнинг меҳнатини енгиллаштирадиган ажойиб техникани яратган машина-соалар ва конструкторларга чин қалбдан ташаккур айтдилар.

Бу йил, дейди ўртоқ Жаовдов, биз ҳар гектар ердан 45 центнердан пахта етиштириш ва ҳосилнинг 80 процентини машинада териш мажбуриятини олдик. Бригаданиз 25 кишидан иборат. Улардан 15 киши ўрта маълумотли. Бир киши қишлоқ хўжалик институтда, тўрт киши Андижондаги механизация мактабиде ўқимокда. Бригаданизда икки қиз бор. Бригаданинг ҳар бир аъзоси механизаторлик касбини эгаллади. Олган билимларимиз янги техникадан яхшироқ фойдаланишимизга ёрдам беради.

Биз, Ўзбекистоннинг қишлоқ меҳнаткашлари Коммунистик партиянинг ва Совет ҳукуматининг доно ташқи ва ички сибатини таъминла қўлаб-қувватлашимиз ва қизғин маълумотимиз. Бу сибатини Никита Сергеевич Хрушчев радио орқали сўзлаган нутқида равшан баён этиб берди. Биз Ватанимизнинг янада бой бўлиши, бутун дунёда тинчлик таянчи бўлган Совет давлатининг янада кўрратилор бўлиши учун ҳамма ишларини қиламиз.

Биз, Ўзбекистон пахтакорлари 600 минг тонна пахтани машинада теримиз деб Коммунистик партияга ва шахсан Никита Сергеевич Хрушчевга қатъий ваъда берганмиз. Бу мажбурият сўзсиз бажарилади. Бригаданиз давлатга пахта сотиш йиллик панини партия XXII съезиди очилгандан кунгача бажаришга сўз беради.

Кейали районидидаги Жаовд номи 3-совхознинг механик-ҳайдовчиси М. Есенбеева миёнбарга чиқди.

— Бизнинг съездимиз, — дейди у, — КПСС янги Программаси проектининг илҳомланган бутун совет халқи партия топириқларини мuddатидан илгари бажариш учун бутун кучини сарф қилаётган ажойиб кунларда ўтати. Ҳозирги кунда Қорақалпоғистон республикасида мислсиз меҳнат гайрати жўш урмоқда.

Қорақалпоғистонлик кўп қизлар қаторида мен ҳам Турсунов Охунвадан намуна олиб, «ХБС-1.2» машинасида ишлашни ўргандим ва 200 тоннага яқин пахта тердим. Бу йил бригаданимизга 100 гектар ер ажратиб берилди, биз гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олдик. Ҳозир ҳар бир тул ўзига 7-10 тадан кўсак бор. 1 сентябрда теримни бошлаймиз. Биз йиллик панини съездга ва социалистик мажбуриятимизни Улуғ Октябрь байрамгача бажаришга аҳд қилдик. Мен ўз машинада 200 тонна «оқ олтин» тераман.

— Пахтачиликда техникани қўлашнинг қанчалик манфатли эканлигига колхозимиз аъзолари амалда қаноат ҳосил қилдилар, — дейди съезд миёнарида туриб Пахтакор районидидаги «Коммунизм» колхозининг раиси Ш. Назаров. — Ўтган йили етиштирилган ҳосилнинг анча қисми машинада терилган эди. Натигада ҳар бир центнер пахтанинг таннарих кескин суратда камайдди. Эндиликда, КПСС XXII съезиди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлар эканмиз, бу йил пахтанинг бирор қилорамми ҳам қўлда терилмайди, деб ваъда берамиз.

Колхозимизда дипломи 170 механик-ҳайдовчи бор. Юқори малакали бу механизаторлар техникадан яхши фойдаланишни таъминламоқдалар. Колхоз механизаторларининг таърибис бутун Пахтакор районидидаги қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўртасида ёйилмоқда. Улар бу йил ҳосилнинг 80 процентини машинада териб олишга қарор қилдилар. Бу мажбурият таъминотида реал мажбуриятдир. Ленин районидаги техника билан ёрдам бериш керак.

Ғийдулов районидидаги «Гулдуст» колхозининг ёш механизатори О. Ҳамроева миёнбарга чиқди. У 1958 йилда ўнчики синфини таъминлаб, жонажон колхозиде ишлаб бошлади. Шундан кейинги йилнинг кунда бу ёш колхозчи кўл билан 15 тонна пахта терди. У Турсунов Охунвадан ўрнак олиб, механизаторлик касбини

эгаллашга қарор қилди. Ўртоқ О. Ҳамроева механизация мактабига ўқишга кирди ва биринчи йилдаёқ «ХБС-1.2» машинасида икки юз тоннадан ортиқ «оқ олтин» терди.

Ўртоқ Ҳамроева ўзи бошчилиқ қилаётган комплекс механизациялашган комсомол-ёшлар бригадаси гектаридан 40 центнер ҳосил олиш учун қандай курашаётганлиги ҳақида гапирди.

— Шахсан ўзим «ХБС-1.2» агрегатиде 230 тонна «оқ олтин» тераман, — дейди съезд делегатларига ўртоқ Ҳамроева. — КПСС Программаси проекти бизларни янги меҳнат зафарларига илҳомлантирмоқда. Бу программа халқининг бахт-саодати тўғрисида буюк гамхўрлик билан сўзлаган. Бригаданимизнинг ҳар бир аъзоси КПСС XXII съезиди ва Ўзбекистон Компартиясининг XVI съезидида шахсий сўзларга тайёрламоқда. Биз ўз, социалистик мажбуриятларимизни бажариш билан ўзбек халқининг 3 миллион 200 минг тонна пахта учун олиб бораётган курашидан иборат умумий ишга ўз хиссамини қўшамиз.

Денов районидидаги Калинин номи колхоз трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи Н. Тўраев съезд ишига қатнашиш учун Тошкентга келиб, Турсунов Охунва ва Меликузи Умрзоқовлар билан учрашганлиги, техникани яхшироқ ва умумилроқ фойдаланиш ҳақида улар билан суҳбатлашгани тўғрисида хикоя қилди. Таърибис кўпроқ бўлган ўртоқларнинг масалалари унинг бу йил машинада 250 тонна пахта теришга бўлган аҳдини янада мустақимлади.

— Ленин районидидаги Карл Маркс номи колхоз механизатори Манноф Жаовдович социалистик мусобақача қайраман, — дейди деновлик механизатор, — Жонажон партиянинг XXII съезиди шарафига меҳнат совгамини биргаликда тайёрлаймиз.

Хоразм области, Гулстан районидидаги Сталин номи колхозининг механик-ҳайдовчиси Май Мом механизаторларини катта имкониятлари тўғрисида гапирди.

— Ўтган йили, — деди у, — мен «ХБС-1.2» машинасида 202 тонна пахта тердим. Лекин мен техникадан моҳирлик билан фойдаланганда, даладаги яхши тайёрлаган тақдирда машинанинг иш унумини анча ошириш мумкин деб ҳисоблайман. Бу жуда ажойиб машина-ку, ўртоқлар!

Турсунов Охунвадан намуна олиб ишлайтган кўп қизлар сингари менда ҳам ўз меҳнат кўрсаткичларимни оширишга истамин эъ. Лекин бунинг учун ёлғиз истаниш ўзи кифоя эмаслигини, билимни ошириш кераклигини сезиб туришам. Шу сабабли бу йил мен пахта териш машиналарининг механик-инструкторларини тайёрлаш курсига ўқишга кирдим. Ўқиш йилида тугайди, курс менга кўп фойда бериб, Сўнгра мен қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникумига кириб ўқимокдам. Бу йил машинада камда 250 тонна пахта теришга аҳд қилдик.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентин Топко сўзга чиқди. У қишлоқ хўжалик техника билан таъминлашнинг энг хозирги даражасида пахта етиштиришнинг дярли ҳамма босқичларида кўп меҳнатини сийиб чиқариш мумкин эканлигини ўрта Осиё машина-синаш станцияси бригадасининг мисолида кўрсатиб беради.

Ўртоқ Топко ўз таърибисига асосланиб, пахтачиликни механизациялаш янада таъминлаштиришга қаратилган бир қанча тақлифлар ва ишларини айтди. Чигитин уларга белгиланган миқдорда ташлаб экидиган селлажларнинг конструкциясини мукамаллаштириш, бегона ўтларга қарши курашда гербицидларни кенг қўлланш зарур. Ўзани суғоришдек кўп меҳнат талаб қилган ишнинг механизациялаш билан жиждий шуғулланиш керак.

Ўзга баргини тўктиришга катта эътибор бериш лозим, дейди доғ.

дор механизатор. Ўзга баргини тўктириш мuddатларини ҳар бир район ва даланинг хусусиятларига қараб, табақалаштирилган ҳолда белгилаш керак. Энг муҳими эса — ўзга баргини тўктириш ишларини қисқа мuddат ичида ва юқори сифатли ўтказиш лозим.

Кейинги йилларда пахта териш агрегатларини таъминлаштириш соҳасида кўп иш қилинганлиги ҳаммага маълум. Ҳозир механизаторлар ихтиёрида аъло сифатли терим техникаси бор. Ленин конструкторлар машиналарининг сифатини яхшилаш соҳасидаги ишнинг давом эттирилиши, буида механизаторларнинг мулоҳазалари ва масалаларини ҳисобга олишлари зарур. Бу соҳада «Ташсельмаш» заводи муҳим роль ўйнаши лозим.

— Бу йил бригаданиз дала ишларини юксак даражада механизациялаш йўли билан ҳар бир центнер пахтанинг таннарихини 6-7 сўмгача камайтиради, — дейди доғдор механизатор.

Ўртоқ Топко Ёзувчи Абдулла Қаҳҳорини танқид қилди. Унинг «Литературная газета»да эълон қилинган «Хуснузар» сарлаҳали мақолисида Ўзбекистон пахтакорларининг ҳаёти нотўғри акс этирилиди, дейди у.

«Октябрь 40 йиллик» совхозининг механизатори Курбон Кенжаев ўз бригадасида пахтадан яхши ҳосил етиштириш учун катта қишлоқчиликни баргараф қилишга тўғри келганлиги ҳақида гапирди. Бригада аър гайрат билан меҳнат қилиш, юксак агротехникани қўлланш, механизация воситаларидан моҳирлик билан фойдаланиш орқали қишлоқчиликнинг мардонавор енгди. Ҳозир ҳар бир тул ўзига 8-10 тадан кўсак бор.

— Ўтган йили мен ваъда қилган 250 тонна ўрнига 264 тонна пахта тердим, — дейди ўртоқ Кенжаев. — Бу йил биз ҳосилнинг 80 процентини техника ёрдами билан териб олмоқчимиз. Шахсан мен ўзим машина билан 275 тонна пахта тераман.

Андижон районидидаги Ленин номи колхозининг бригада бошлиғи У. Юсупова ўзи бошчилиқ қилаётган коллектив етиштирилган бутун ҳосилни қисқа мuddат ичида ва нобуд қилмай йилиб-териб олишга аҳд қилганлигини съезд қатнашчиларига сўзлаб берди.

Ўртоқ Юсупова Турсунов Охунвадан синглини Инобат билан мусобақалашмоқчи эканлигини айтди.

Қорақалпоғистон АССР, Амударё районидидаги «Мангит» совхозининг трактор-далачилик звеноси бошлиғи Бозоргул Абдирахимов съезд делегатларига қарата нутқ сўзлайди. Қорақалпоғистоннинг ёш механизаторлари, дейди у, КПСС янги Программасининг проектининг аър шодлик билан кутиб олдилар. Съезд олди вахтасида социалистик мусобақа алангаси кун сайин кучайиб бормоқда. Партия бизга колхоз ва совхозларда техникани яхши эгаллаган кишиларнинг сифини тобора қўнайтиради ҳақида таъмин беради. Автоном республикадаги кўп қизлар Турсунов Охунва ва Ойим Камоллардан намуна олиб, механизаторлик касбини эгалладилар. Бу йил менга звенога бошчилик қилишни ишониб топиридилар, 50 гектар ер ажратиб бердилар. Биз уларга белгиланган миқдорда урулган ташлаб экидиган агрегатлар ёрдами билан 60х60 сантиметр схемаси асосида чигит экидик. Ўзга қатор ораларини беш марта узунасига ва уч марта қўлаб қилишга қўлашга қилидик. Гектаридан 45 центнердан ҳосил олиш ҳақидаги мажбуриятимиз бажарилади. Дастлабки ҳисобларга қўра, звенонинг даладаги мажбуриятини ошириб бажаришга имкон берадиган миқдорда ҳосил етиштирилган. Ҳамма жойда пахта ёппасига очилгачи. Шахсан мен жонажон Коммунистик партиянинг XXII съезидида совга қилан, 150 тонна пахтани машинада тераман.

— Биз ҳамма ишларини, шу жумладан ериш ишлаш, чигит экиш ва ўзга парваршини бу йил машиналар ёрдами билан бажардик, — дейди ўз ўртоқларига Оқдари районидидаги Энгельс номи колхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи М. Холбоев. — Бу билан биз ҳар гектар ерда 80 минг тулдан ортиқ ўсимлик сақланишини таъминладик. Колхозимиз райондаги таърибис-намуна хўжалигидир. Колхоз мутахассисларининг мўжлазича, агар биз ҳосилнинг асосий қисминини машинада териб олсак, у ҳолда ҳар бир центнер пахтанинг таннарих доғдор механизатор Валентин Топко эришган кўрсаткичлардан ошмайди.

Ўртоқ Холбоев пахта териш машиналарига юксак баҳо беради ва машиналардан моҳирлик билан фойдаланганда улар ҳосилни тоза ва яхши таради, дейди. У гектардан 50 центнердан ҳосил олишга ва шахсан ўзи машинада 250 тонна пахта теришга ваъда беради.

Сарносий районидидаги Сталин номи колхозининг раиси Б. Омонов ўзи раҳбарлик қилаётган колхоз пахтани машинада теришга тайёр эканлиги ҳақида съезд қатнашчиларига рапорт беради: Колхозда терим агрегатларининг ҳаммаси ремонтдан чиқарилган, таърибис 20 механизатор тайёрланди, уларнинг ярмиси қизлар. Ҳосилни машинада териш учун 700 гектардан иборат яхши даладар ажратилди. Яқинда ўзга баргини тўктиришга киришляди.

Пахта териш машинасининг механик-ҳайдовчиси, Ўтган йили «ХБС-1.2» машинасида 175 тонна пахта терган Д. Юсупов механизаторлар съездини Янгирқий районидидаги Киров номи колхоз аъзолари номидан қизғин таърибислайди. Бу йил, дейди ўртоқ Юсупов, мен ўз машинамин янада яхшироқ ўргандим ва агрегатларимиздан анча самаралироқ фойдаланиш мумкин, деган хулосага келдим. Мавсумда ўз агрегатиде 300 тонна, яъни ўтган йилдагига нисбатан дярли икки баравар кўпроқ пахта теришга ваъда бераман.

Буна районидида Охунбобоев номи колхозининг доғдор механизатори Саодат Гулаҳмедова Коммунистик партия Марказий Комитети ва Совет ҳукумати, шахсан Никита Сергеевич Хрушчев пахтакорларга ишда муваффақиятларга эришининг тўғри йўлини кўрсатиб берганликлари тўғрисида миннатдорчилик билан гапирди. Дала ишларини комплекс механизациялаш — «оқ олтин» етиштиришнинг қўлайтиришнинг гаровидир.

— Мен, деди ўртоқ Гулаҳмедова, олти йил мобайнида кўл билан 175 тонна пахта тердим. Биргина 1960 йилда эса машина билан 203 тонна пахта териб топиридим. Буна районининг меҳнаткашлари бу йил машинада 10 минг тонна пахта тарадилар. Районда механизатор қизлар сони қўнаймоқда.

Мамлакатимизда коммунизм қуришининг улғувор программасидан илҳомланган бригаданиз аъзолари 65 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан пахта топиришга аҳд қилдилар. Биз Турсунов Охунва билан маҳкам дўстлик алоқасини боғлаганимиз, мен унга социалистик мусобақани бу йил ҳам давом эттиришни тақлиф қиламан.

«Ташсельмаш» заводининг бош конструктори П. И. Павлов айтдики, корхона коллективи бу йил «ХБС-1.2» пахта териш машинасининг конструкциясини анча таъминлаштирди. Бу таъбир машинанинг иш сифатини оширад, механизаторларга теримда анча юқори унум билан ишлашга имкон беради.

Нотик механизаторларга мурожаат қилиб, уларни машиналарга техника қаров» талабларини пухта бажаришга қайради. Техникага меҳр билан қаралса пахта териш агрегатларининг кеча-кундуз бенуқсон ишлашини таъминлаш мумкин бўлади.

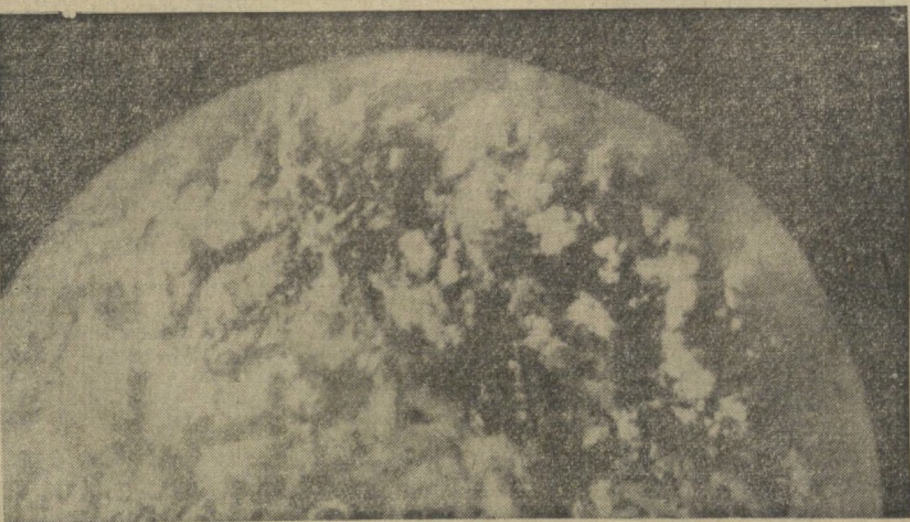
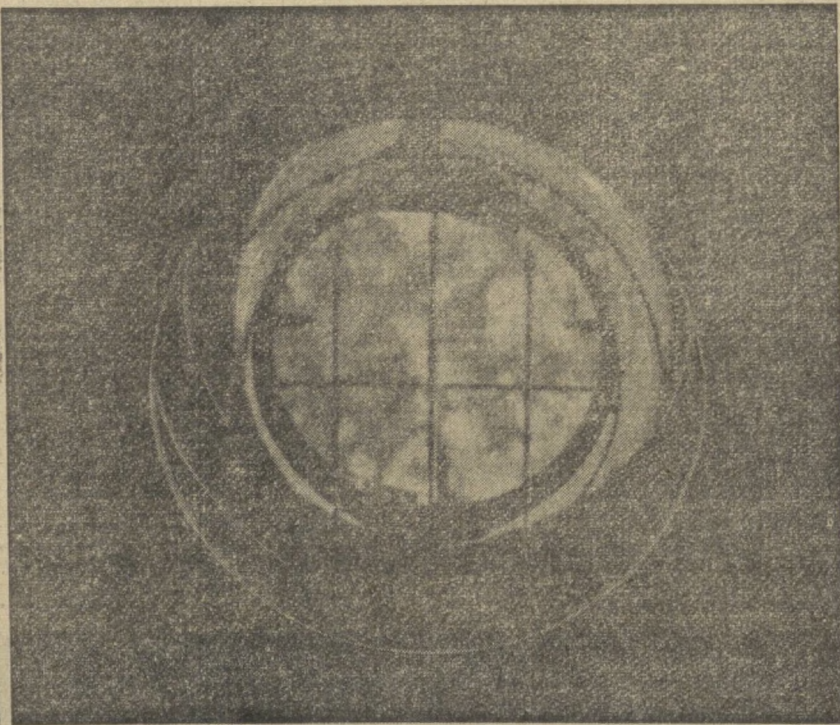
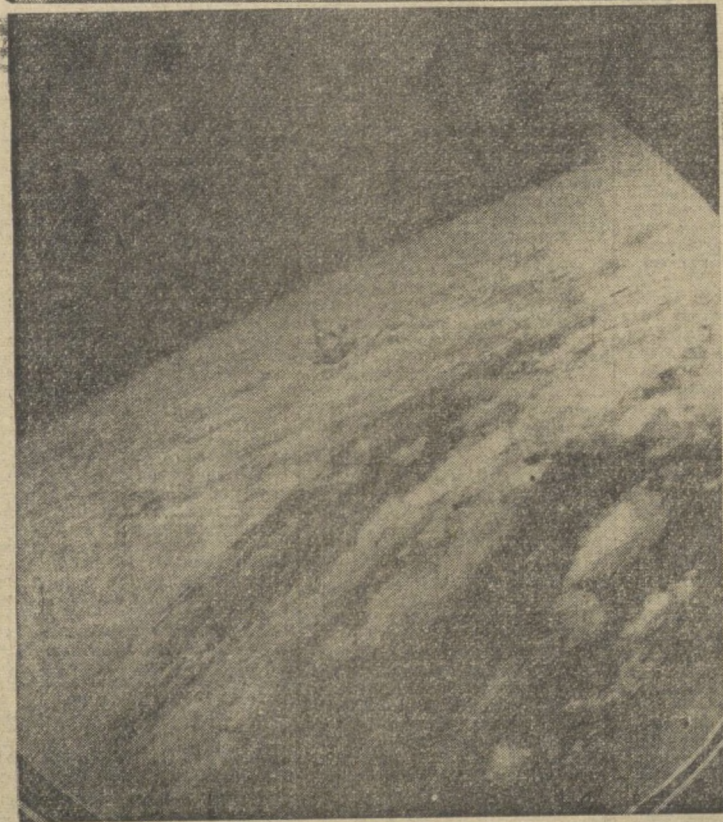
Ўртоқ Павлов делегатларга шунини маълум қилдики, ҳозирги вақтда бошқа марказли терим машиналарининг таърибис хулосалар тайёрланмоқда. Бундай машиналар ўзи юрар нассига ва «Т-28-Х» тракторига тиркаб ишлатилади. Бу йил кузда улар пахта даладаги қизиб синаб қўрилади. Шахсубҳа йўқини, дейди ўз нутқининг охирида конструктор, олимлар, инженерлар, колхоз ва совхоз механизаторларининг биргаликдаги куч-гайрати билан яқин келажикда биз пахта тарадиган ва бошқа ишларни бажаришга мукамалроқ машиналарни яратамиз, бу машиналар ёрдами билан пахтачиликни комплекс механизациялаш вазифаси муваффақиятлар ҳал этилади.

— Съездимиз қатнашчиларининг нутқларини эшитганимизда, қишлоқ меҳнаткашларини бахтли ҳаёт ва иқидий меҳнатнинг кенг йўлига олиб чиқариш учун жонажон Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига яна ва яна бир марта раҳмат айтишга келад, — дейди тўқилганиб «Совой» совхозининг механик-ҳайдовчиси М. Топров. — Биз кўп нарсаларга эришдик. Аммо совет кишини эришлаган муваффақиятлар билан хотирижам бўлиб қолмайди. Олдимизда янада каттар

250 КИЛОМЕТР БАЛАНДЛИКДА

ЕР ГЕРМАН ТИТОВ ОБЪЕКТИВИДА

ЕР 250 КИЛОМЕТР БАЛАНДЛИКДАН ҚАНДАЙ КЎРИНАДИ?
Космонавт учувчи, Совет Иттифоқи Қаҳрамони майор Титов матбуот конференциясида шундай ҳикоя қилган эди:

— Мен участкамда репортёрларнинг оддий «Ковкас» кино аппаратыни ўзим билан бирга олган эдим. Бу кино аппаратыни ҳам-сангаз яхши биласиз. Ерининг ажойиб ювний гардиши тўғрисида, йўлнинг ажойиб чиқиши ва ботиши тўғрисида фақат Юрий Алексеевич иккимизгина монополист бўлиб ўзаро гапириб юрмайлик, балки бу ажойиб манзарани ҳеч бўлмаса, экранда барча одамлар кўрсин, деб космосда бир қанча суратлар олдим.

Мана бугун биринчи космос сайёҳларимизнинг монополисини бузиб, биз Г. С. Титовнинг қаҳрамонона учин пайтида олган суратларидан бир нечасини босиб чиқаряпмиз.

Афсуски, босманинг оқ-қора рангда бўлиши планетамиз ҳаво қобилининг ҳамма бой ва ранг-баранг, нафис кўринишларини ўз ҳолида кўрсатиш имкониятини бермади. Шунинг учун суратларда тўла акс этилмаган нарсаларни ўзимиз айтиб беришга ҳаракат қиламиз. Юқоридagi суратда сиз Ерни космонавт кўзи билан кўриб турибсиз. Унда уфқнинг доира чизиги, булутларнинг оқ-оқ тасмалари, планетамиз устки қисмининг хилма-хил белгилари кўриниб турибди. Зотан, бу тавсифни космонавтни айтган сўзлари билан тўлдириш яхшироқдир.

— Космосда туриб, Ерни кузатиш жуда мароқлидир, — деди Герман Степанович Титов матбуот конференциясида, — булутлар яхши кўринади, уларнинг Ер юзига солаётган қўлаиқасига қараб, булутларни қордан бемалол фарқ қилиш мумкин. Баъзан иллюмина-тордан Ерининг уфқи кўриниб қолади — бу жуда ажойиб манзара-дир, шундай пайтда ёритилиб турган ердан тин қора осмонга ўтми амалакнинг ранг-баранг тусларида кўриниб, уфқ зағори тус олади. Баъзан ер қурраси худди тепангда тургандек бўлиб кўринади, «Ернинг ўзи ниманинг устида турган экан?» деган фикр беихтиёр пайдо бўлади.

Ўртадаги суратда: иллюминатор орқали «Взор» оптик асбоб билан суратга олинган Ер. Космонавт «Восток-2» кемасини бошқара туриб бу асбоб ёрдами билан кузатиш ишларини олиб борди. Иллюминатор ойнасидаги стрелкалар учин йўлини кўрсатиб турибди.

Космонавт объективни алмаштирди ва иллюминаторнинг юмалоқ деразасидан планетамизнинг бир қисmini суратга олди (пастда ча-даги сурат). Планетамиз қандай ажойиб! Пага-пага булут парчалари аниқ кўринади, ранги тиниқ. Яна объектив алмаштирилди. Булутлар ўз чизиқларини йўқотади ва бир-бирига туташиб кетган бир бу-тун изга айланади. Тепадаги чапдаги суратга қараб космик кема ҳа-ракатининг нақадар тезлигини аниқ ҳис қиласан, киши.

Ўнгдаги суратда эса «Восток-2» космик кеманинг антенналари-дан бири объективга тўғри келиб қолган. Бироқ у суратни бузмаган.

Бир неча сурат, лекин шунинг ўзи ҳам тубсиз қонинотга кўта-рилиб, Ер атрофини ўн етти мартадан кўпроқ айланиб чиққан инсон-нинг улугъ жасорати тўғрисида нақадар кўп фикр изҳор қилади.

«Известия» газетасининг 29 август сонидан.

Редактор З. И. ЕСЕНБОВ.

«Қизил Ўзбекистон» «Правда Востока» ва «Ўзбекистон Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри
Р. 01690. Нашр. Р. 203.